

A visegrádi országok a nemzetközi FDI-áramlásban

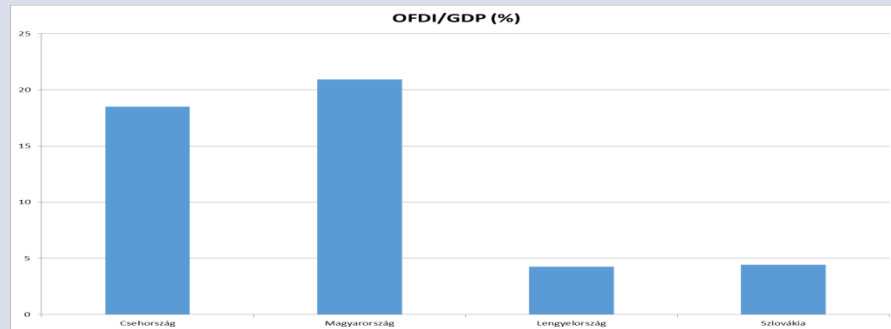
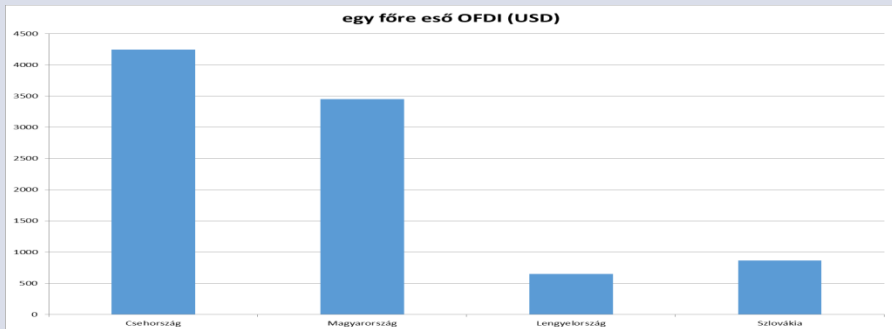
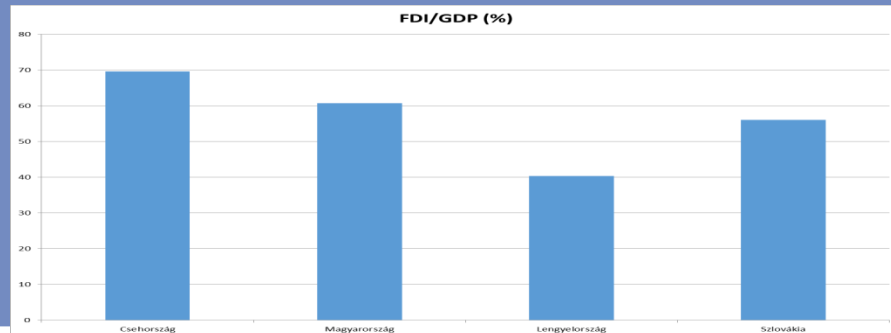
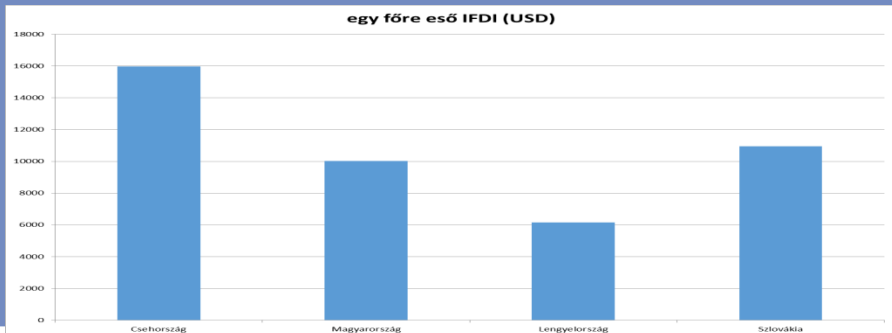
Mi történt az utóbbi években és mit hozhat a
pandémia?

Sass Magdolna (igazgató, KRTK VGI)

Visegrádi országok

- A világ-FDI-ból való részesedésük 2019-ben 1,85% (Európai Unió: 29%)
 – V4: 2017-ben 1,5%, 2018-ban 2,3% (UNCTAD)

Mi várható?

- Az Európán kívüli (Kína, Dél-Korea, USA) befektetők előtérbe kerülése (végső tulajdonosra vonatkozó adatok alapján) a beáramlásban Csehországban, Lengyelországban és Magyarországon, már az előző években is
- 2020: az első negyedéves adatok 30-70%-os visszaesést jeleznek az előző év hasonló időszakához képest
- Rengeteg a kérdőjel az elhalasztott beruházások és a gazdaságok újraindításának sikeressége miatt, de várhatóan az UNCTAD által jósolt 40% körüli visszaesés várható itt is

Gazdaságpolitika - befektetésösztönzés

- Hasonló tendenciák, mint a többi országban – ellentétes hatások az FDI-ra – bizonytalan kimenet
- Kedvezmények a zöldmezős beruházások vonzására a gazdaság újraindítására és munkahelyteremtésre, pl. Csehország: K+F, kiemelten az orvosi és gyógyszeripari kutatásokban; Lengyelország: audiovizuális iparban
- Vállalatfelvásárlások restriktív szabályozása/ellenőrzése, időleges jelleggel (különösen bizonyos vállalatok (iparágak) és bizonyos országok esetében)- Magyarország, Lengyelország

Speciális téma: Körbejáró befektetések

- **Roundtripping**
- Miért érdekes? Mert valójában **nem külföldi** eredetű a tőkebefektetés, hanem a hazai tőke tér vissza egy másik országban működő cégen keresztül, mégis **külföldi befektetésként szerepel**

Mi mozgatja?

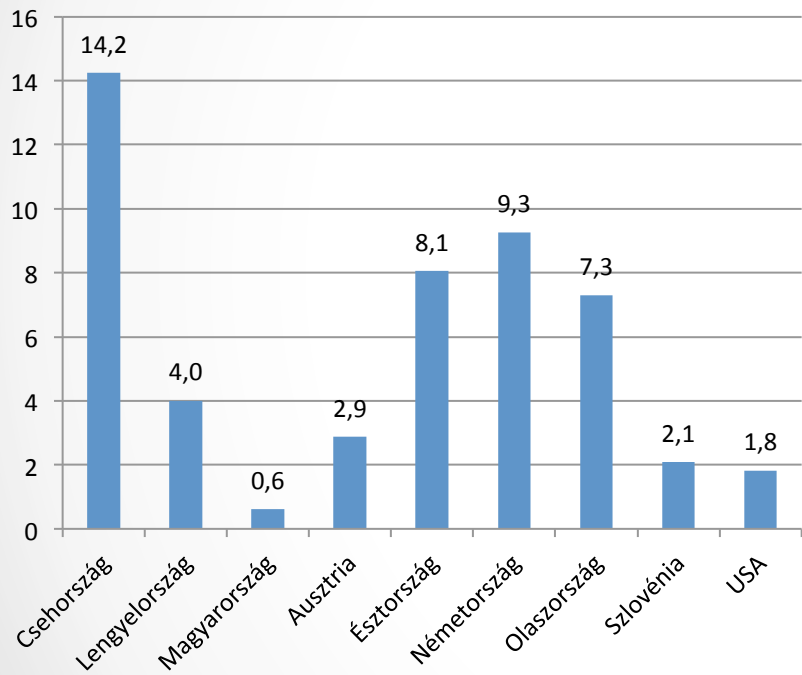
- Adócsökkentés lehetősége – adókulcsok különbségeinek kihasználása
- Kedvezmények vagy kiemelt kezelés (például vitarendezésnél) - amelyek külföldi befektető számára érhetőek csak el – „treaty shopping”
- Kedvezőbb üzleti környezethez, magasabb színvonalú vagy „rugalmasabb” (esetleg „diszkrétebb”) pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzájutás
- A túlzottan beavatkozó hazai üzleti (politikai) környezetből való függetlenedés („system escape”)
- A befektető-tulajdonos valódi kilétének, származási országának eltitkolása
- A vállalati hálón belüli tőkeáramlás eltitkolása

Körbejáró befektetések

Miért érdekes?

- Mivel általában adóparadicsom vagy kedvező adózású ország a közvetítő ország, így az adóalap erózióját okozza a végső küldő és fogadó országban
- Mint külföldi befektető, olyan kedvezményeket kaphat meg a cég, ami hazaiaként nem lenne elérhető neki
- A gazdaságpolitika – intézményrendszer hatékonyságának csökkenése
- A tőke valódi és közvetlen küldő országa különbözik – így a tőke viselkedése meglepő lehet, nem a (papíron) küldő ország gazdasági-politikai fejleményeit tükrözi-követi - bizonytalanság

Körbejáró befektetések (roundtripping)

- Kevés országra van adatunk (17 OECD-tagországra 2014-17/18, illetve 50 UNCTAD-tagországra becslés 2017-re)
- Itt: néhány OECD-tag
- Visegrádi országok:
Csehország kiemelkedik (nemzetközi összevetésben is, kivéve Oroszország, Kína, India, Brazília)
- **Magyarország:** elhanyagolható, valószínűleg inkább közvetítő ország
- Lengyelország: átlagnál valamivel magasabb

Cseh-magyar összevetés

Csehország:

- Előtte is jelentős, de nagy ugrás 2017-18-ban
- A teljes befektetés-állomány 14 %-a
- Kb. 13000 cseh cég tulajdonosa működik adóparadicsomban, kb. 14 milliárd USD tőkebefektetéshez kapcsolódóan (Ihned, 2019)
- Az első tíz cseh oligarchából nyolc vagyona külföld holdingból irányított
- Így a Csehországban befektetett külföldi tőke valószínűleg több mint egytizedével kisebb, viszont a cseh vállalatok-tulajdonosok által külföldön befektetett tőke jóval több lehet

Magyarország:

- Nemzetközi összehasonlításban nagyon kicsiny
- Vagyon, pénz külföldön tartását nem tartalmazza
- Néhány vállalati eset beazonosítása: pl. TriGránit-csoport esetében Ciprus, vagy a KÉSZ esetében Ausztria az a közvetítő ország, ahonnan tulajdonolják a magyarországi vállalatot, de a külföldi tulajdonos magyar kézben van
- Nincs jelentős különbség a Magyarországon befektetett és a magyar vállalatok által kifektetett külföldi tőkénél

Cseh-magyar összevetés:

mi lehet a különbség oka?

Magyarország

- Jóval kisebb magánvagyonok
- FDI-környezet: OECD-átlag felett liberalizált, de kevésbé liberalizált a csehhez képest (és néhány területen szigorodó) (12., FDI-restrictiveness index 2018: 0,029)
- Effektív átlagos nyereségadókulcs (OECD, 2017): 9,9%, marginális: 2,8%
- Doing business index (Világbank): 52.
- Hazánk inkább közvetítő ország lehet (roundtripping és transshipment esetében is) – pl. speciális célú vállalatok révén, illetve nagyon kedvező nyereségadó és egyéb szabályozások miatt

Csehország

- Voucheres privatizáció – jelentős magánvagyonok – nagy részük külföldi holdingba transzferálva és onnan irányítva
- FDI-környezet: az egyik legkedvezőbb (legliberalizáltabb) az OECD-ben (4., FDI restrictiveness index 2018: 0,010, OECD-átlag: 0,065)
- Effektív átlagos nyereségadókulcs (OECD, 2017): 20,6%, marginális: 23,3%
- Doing business index (Világbank): 41. – nagyobb lehet a különbség a külföldiek és a hazaiak kezelése között

Köszönöm a figyelmet!